

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของแม่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยและแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของครัวเรือน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของครัวเรือน ตำบลห้วยข้าวก่ำ อำเภोजุน จังหวัดพะเยา

กลุ่มของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ครัวเรือนที่สามารถประหยัดพลังงานไฟฟ้าในโครงการประหยัดไฟฟ้าไร่สองต่อ โดยสุ่มตัวอย่างกลุ่มแม่บ้านจำนวนทั้งหมด 249 คน จาก 11 หมู่บ้าน ในตำบลห้วยข้าวก่ำ อำเภोजุน จังหวัดพะเยา เพื่อเป็นตัวแทนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนด้วยกัน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของแม่บ้าน 2) ความรู้ด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้า 3) แรงจูงใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน 4) พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน 5) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ปัจจัยด้านบุคคล

กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่บ้านอายุเฉลี่ย 39.67 ปี ผู้ที่มีอายุมากที่สุด 59 ปี และน้อยที่สุด 18 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง ค้าขาย เกษตรกร ตามลำดับ และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน มีจำนวนสมาชิกครอบครัวมากที่สุด 7 คน และน้อยที่สุด 2 คน มีรายได้ของครอบครัวก่อนหักค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 4,820.88 บาท รายได้สูงสุด 35,000 บาท และต่ำสุด 500 บาท ส่วนรายจ่ายค่าไฟฟ้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน 250 บาท รายจ่ายค่าไฟฟ้าสูงสุดต่อเดือน 1,600 บาท และต่ำสุด 40 บาท เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีมากที่สุดในครัวเรือน คือ พัดลม โทรทัศน์ เตาไรต์ ตู้เย็น และหม้อหุงข้าว ตามลำดับ

5.1.2 ความรู้ความเข้าใจ

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.54
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์พลังงานไฟฟ้า และนโยบายของรัฐบาลร้อยละ 80.66 ส่วนใหญ่รู้ว่าปัจจุบันประเทศไทยต้องอาศัยการนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศมาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าบางส่วน และเห็นด้วยกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นแผนนโยบายของรัฐบาลเพื่อเป็นการป้องกันการขาดแคลนเชื้อเพลิงพลังงานในอนาคต
3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานร้อยละ 63.00 และมีความรู้ว่าการเลือกเครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทแสงสว่างหลอดเรืองแสง (หลอดฟลูออเรสเซนต์) จะให้แสงสว่างจ้าและประหยัดกว่าหลอดไฟแบบมีไส้หลอด
4. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าร้อยละ 63.30 เช่น ไม่ควรนำอาหารที่ร้อนแช่ตู้เย็นเพราะจะทำให้ตู้เย็นทำงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น
5. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 59.2 โดยเฉพาะการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานภายในบ้านสามารถช่วยรักษาสีแก๊สลิ้มได้ ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้วิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้าผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนประหยัดพลังงาน

5.1.3 แรงจูงใจ

แรงจูงใจที่กระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างแสดงพฤติกรรมการประหยัดพลังงานในครัวเรือน วัตถุประสงค์และการรับรู้ข่าวสาร โดยมีโครงการประหยัดไฟกัโรสองต่อเป็นสิ่งกระตุ้นด้านเจตคติ

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการประหยัดพลังงาน ด้านเศรษฐกิจในระดับมาก ส่วนใหญ่สนับสนุนคำกล่าวที่ว่าช่วยประหยัดไฟฟ้าคนละนิดช่วยเศรษฐกิจของประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการปรับอัตราค่าไฟฟ้าให้มีราคาสูง จะทำให้ประชาชนประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ เพราะการปรับค่าไฟฟ้าสูงขึ้นประชาชนจะเดือดร้อน ดังนั้นโครงการประหยัดไฟกัโรสองต่อของรัฐบาล เมื่อนำไปปฏิบัติจะสามารถช่วยเศรษฐกิจในครัวเรือนได้
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการประหยัดพลังงาน ด้านนโยบายการอนุรักษ์พลังงานของรัฐบาลในระดับมาก โดยเฉพาะการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นแนวทางการแก้ไขการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าในอนาคต ดังนั้นโครงการประหยัดไฟกัโรสองต่อเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกในครัวเรือนร่วมกันประหยัดพลังงาน

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยได้รับการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวในระดับมาก ส่วนใหญ่จะรู้ว่าพลังงานในสิ่งแวดล้อมมีจำกัด ดังนั้นทุกคนควรร่วมกันประหยัดพลังงานเพื่อให้คนรุ่นหลัง

การรับรู้ข่าวสาร

1. สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากสมาชิกในครอบครัวเกือบทุกวัน และยังได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน แสดงว่าข่าวสารส่วนใหญ่แม่บ้านจะได้รับจากบุคคลที่ใกล้ชิดมากที่สุด ดังนั้นควรส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกในครอบครัวจะเป็นการสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร

2. สื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนจากสื่อ โทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาวิทยุ หนังสือพิมพ์ ดังนั้นควรสร้างแรงจูงใจจากการใช้สื่อ โทรทัศน์ วิทยุ และ หนังสือพิมพ์ ให้มากขึ้น

5.1.4 พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของแม่บ้าน

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านการเลือกซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน โดยเฉพาะก่อนตัดสินใจซื้อจะศึกษารายละเอียดจากคู่มือ

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน เช่น ปิดไฟทุกครั้งที่ไม่ใช้งานและในเวลากลางวันใช้แสงสว่างจากธรรมชาติช่วยในการส่องสว่างแทนหลอดไฟ

5.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน จากการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานประกอบด้วย เจตคติ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงาน ซึ่งเป็นแรงจูงใจทำให้มีพฤติกรรมที่ประหยัดพลังงานภายในบ้าน

2. ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล เช่น อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้และรายจ่ายค่าไฟฟ้าต่อเดือน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง แรงจูงใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของแม่บ้าน ตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะหยิบยกประเด็นสำคัญต่าง ๆ ขึ้นมา อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

5.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเจตคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน

ความรู้ความเข้าใจของแม่บ้านเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.54 แม่บ้านที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้มากกว่าแม่บ้านที่มีการศึกษาดำกว่า โดยแม่บ้านที่มีการศึกษามากที่สุดมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี แต่เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของแม่บ้านส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา สิ่งที่ทำให้แม่บ้านมีความรู้ความเข้าใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามากคือการได้รับความรู้จากสมาชิกในครัวเรือนซึ่งคอยแนะนำวิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

เมื่อพิจารณารายละเอียดของพฤติกรรมมีบางส่วนที่แม่บ้านยังไม่ค่อยเข้าใจ เช่นการ ปิด - เปิดสวิตซ์ไฟฟ้าบ่อยไม่มีผลต่อการประหยัดไฟฟ้า ซึ่งความเป็นจริงแล้วการปิด-เปิดสวิตซ์ไฟฟ้าบ่อยมีผลต่อการเสไฟฟ้าเพิ่มขึ้น อีกประการหนึ่ง การเลือกซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ค่าซ่อมถูก ละเอียดง่ายวิธีการบำรุงรักษาไม่ยุ่งยากและจะเลือกซื้อความนิยมของประชาชนทั่วไป เช่น รุ่น รูปแบบ ยี่ห้อ ราคา เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับเจตคติการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน ทั้งนี้ เพราะการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านนโยบายการประหยัดพลังงาน ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การเลือกซื้อและยังให้ความสำคัญต่อการใช้ประโยชน์และการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ซึ่ง ตรงกับการศึกษาของพิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ (2543) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้การคิด เกิดจากมนุษย์มีความสามารถในการคิดก่อให้เกิดเจตคติที่ดี จึงเป็น แรงจูงใจที่ผลักดันบุคคลให้กระทำพฤติกรรมนั้นออกมา แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของประสาร มาลา กุล ณ ออยุธยา และคณะ (2527) ซึ่งพบว่าระหว่างความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติเกี่ยวกับการ ประหยัดพลังงานของกลุ่มตัวอย่างไม่สอดคล้องกัน จึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาความรู้ที่จำเป็น และทัศนคติให้มุ่งสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5.2.2 แรงจูงใจมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัด

จากผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน ได้แก่ เจตคติการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ผลการศึกษาพบว่า เจตคติด้านนโยบายการอนุรักษ์พลังงานจะสูงกว่าด้านเศรษฐกิจและการสนับสนุนจากบุคคลในครัวเรือน ทั้งนี้เพราะการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นแนวทางแก้ไขการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าในอนาคต แสดงว่าเมื่อประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการประหยัดพลังงานและเมื่อรัฐบาลมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้าอย่างจริงจังจะส่งเสริมแม่บ้านร่วมกันประหยัดพลังงาน ซึ่งโครงการประหยัดไฟฟ้าทั้งสองต่อของรัฐบาลที่ส่งเสริมเผยแพร่ให้บุคคลในครอบครัวประหยัดพลังงาน โดยลดค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ที่สามารถประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้เป็นการสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมทำให้ประชาชนร่วมกันประหยัดพลังงานไฟฟ้าจึงแสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับแรงจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2524) ที่กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จัดเป็นแรงจูงใจภายในที่จะกระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังนั้นเจตคติมีได้อยู่ในตัวบุคคลมาแต่กำเนิด

อีกประการหนึ่งคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน ประเภทของแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านบุคคลพบว่า แม่บ้านจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด เพราะความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างใกล้ชิดสามารถกระตุ้นส่งเสริมให้บุคคลในครอบครัวใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด โดยเฉพาะ บิดา-มารดา สามารถเป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจภายในครอบครัว เช่น การยกย่องชมเชย ให้รางวัล เมื่อสมาชิกใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและทำโทษเมื่อใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลือง แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็น ส่วนข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้นได้รับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จากการศึกษาพบว่าจำนวนสื่อโทรทัศน์จะมีมากที่สุดในครัวเรือน ดังนั้นควรประชาสัมพันธ์เรื่องพลังงานโดยใช้สื่อโทรทัศน์มากขึ้นรวมทั้งสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ยูพา วิสุทธิโกศล (2526) ที่กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสารมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมบางอย่างของคนได้ หากใช้สื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าแล้ว ผู้รับสารนี้จะมีผลไปสู่การเกิดเจตคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดได้ การรับรู้ข่าวสารอาจจะส่งผลให้ผู้รับเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้วนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายท่านดังนี้ ฉัตรกร เอี่ยมโสภาส (2531),

จุลลดา ใช้ชวดเจริญ (2536), ศศิวิมล ปาลศรี (2537), ศศิวิมล ปาลศรี (2537), สมจิตต์ บัวเทศ (2541) และฐิติทาร์ย์ ถมยา (2541) พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นส่งผลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของอารัญญา รักษาานนท์ (2538) ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไม่เกี่ยวข้องกัพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนประหยัดพลังงานไฟฟ้า รัฐบาลมีนโยบายประหยัดพลังงาน โดยผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น รวมพลังหารสอง ประหยัดไฟกำไรสองต่อ เป็นต้น ในแต่ละโครงการนั้นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดคือ ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย แต่ที่โครงการยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะการประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึง ดังนั้นควรณรงค์ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น ควรจัดประกวดหมู่บ้านหรืออำเภอที่สามารถประหยัดไฟฟ้า เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจให้เห็นความสำคัญของการประหยัดไฟฟ้า และหลังเสร็จสิ้นโครงการควรมีการประเมินผลเปรียบเทียบแต่ละโครงการ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการอื่นต่อไปในอนาคต

5.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน

แม้บ้านส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจวิธีการเลือกซื้อและวิธีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานภายในบ้าน ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องชัดเจนถึงประโยชน์การใช้เครื่องไฟฟ้าและโครงการประหยัดไฟกำไรสองต่อ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานไฟฟ้าแห่งชาติ ควรเพิ่มข่าวสารต่าง ๆ ผ่านด้านสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ เพื่อให้ประชาชนนำไปปฏิบัติ อีกประการหนึ่งรัฐบาลควรให้การสนับสนุน การผลิตและการจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงาน เช่น มีประสิทธิภาพประหยัดพลังงานหาซื้อง่าย ราคาถูก ทำให้ผู้ซื้อไม่กังวลในการซื้อเพิ่มขึ้นและหลังเสร็จสิ้นโครงการควรมีการประเมินผลโครงการ และประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนรับทราบ เพื่อให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจและมีเจตคติที่มีต่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

5.3.1 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้จากการศึกษา

1. แม่บ้านมีความรู้ในการประหยัดพลังงานไฟฟ้าระดับที่แตกต่างกันในแต่ละหมู่บ้าน แม่บ้านที่มีความรู้สูงจึงควรมีการถ่ายทอดความรู้ไปยังแม่บ้านที่มีระดับความรู้ต่ำกว่า เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้จากบุคคลไปสู่บุคคลจะเกิดผล การนำไปปฏิบัติมากกว่า โดยทางราชการควรเชิญผู้ที่มีความรู้สูงในหมู่บ้านมาร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ซึ่งช่วงแรกควรมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง เมื่อระบบการถ่ายทอดความรู้จากชุมชนไปสู่ชุมชนเข้มแข็งขึ้นแล้ว แม่บ้านเหล่านี้จะเป็นตัวแทนเป็นผู้แบ่งเบาภาระการทำงาน ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีเจ้าหน้าที่อยู่จำกัด

2. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ เรื่องการศึกษาของแม่บ้านอยู่ในระดับต่ำมาก สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาเท่านั้น ดังนั้นเมื่อมีการเผยแพร่ข่าวสารควรเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะดีกว่าสิ่งสิ่งตีพิมพ์

3. ผลการศึกษาพบว่า เจตคติและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรให้ความรู้ข่าวสารเพื่อเป็นแนวทางให้แม่บ้านนำความรู้ไปปฏิบัติที่ถูกต้อง

4. รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการวิจัยประดิษฐ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานไฟฟ้า (ฉลากเบอร์ 5) มีหน่วยงานควบคุมการผลิต ตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพเครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น อายุการใช้งานได้ยาวนาน ประหยัดพลังงานไฟฟ้า ราคาไม่แพงจนเกินไป เพื่อประชาชนมีกำลังซื้อได้มากขึ้น

5. รัฐบาลควรเผยแพร่ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับวิธีการประหยัดพลังงานไฟฟ้าและนโยบายประหยัดไฟฟ้าทั้งสองต่อผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ให้มากโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเห็นความสำคัญอันจะนำไปก่อให้เกิดประโยชน์ตลอดจนมีพฤติกรรมในการใช้พลังงานไฟฟ้าที่ประหยัดพลังงานไฟฟ้าในบ้านเพิ่มขึ้น

4.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน เพราะจากการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้พบว่า แต่ละหมู่บ้านมีการใช้ไฟฟ้าแตกต่างกันน่าจะมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิดเห็นส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของแม่บ้าน

2. การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า

3. ควรขยายพื้นที่ในการศึกษา เกี่ยวกับแรงจูงใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในครัวเรือน ไปสู่สถานที่อื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบกัน

4. ควรศึกษาโครงการประหยัดไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น โครงการรวมพลังหารสอง โครงการประหยัดไฟฟ้าไรสองต่อ เพื่อการนำไปใช้ในชุมชนที่มีความแตกต่างกันออกไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University